

## บทคัดย่อ

ชื่อรายงานการวิจัย : การจัดการขยะโดยกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน บริเวณตลาดน้ำ  
อัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม

ชื่อผู้วิจัย : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ไพบุลย์ แจ่มพงษ์

ปีที่ทำการวิจัย : 2553

ขยะมูลฝอยนับเป็นปัญหาสิ่งแวดล้อมที่สำคัญปัญหาหนึ่งของชุมชนต่างๆ ทั่วโลก และมีแนวโน้มจะมีปริมาณเพิ่มมากขึ้นทุกปีเนื่องจากประชากรที่เพิ่มจำนวนมากขึ้นรวมทั้งสภาพทางสังคมและเศรษฐกิจที่เอื้อต่อการบริโภคในรูปแบบต่างๆ ที่หลากหลายขึ้น โดยเฉพาะพื้นที่ที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ เช่น “ชุมชนอัมพวา” หรือชุมชนที่อยู่ในเขตเทศบาลตำบลอัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม ซึ่งมีตลาดน้ำอัมพวาและมรดกทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมที่สำคัญของชาติหลายแห่ง อันส่งผลกระทบต่อปัญหาขยะมูลฝอยตกค้างจำนวนมาก การศึกษาครั้งนี้มุ่งศึกษาถึงแนวทางการจัดการขยะ โดยกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน ใช้วิธีการศึกษาเชิงสำรวจจากกลุ่มประชาชนในเขตเทศบาลและนักท่องเที่ยว จากนั้นนำข้อมูลมาวิเคราะห์มุ่งเน้นประเด็นการจัดการขยะและนำผลมาจัดประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) ระดมความคิดเห็นจากกลุ่มประชาชนที่เกี่ยวข้อง ผลการศึกษาที่สำคัญพบว่าขยะในชุมชนเป็นขยะเปียกมากที่สุด รองลงมาเป็นขยะทั่วไป และขยะรีไซเคิล ในด้านการจัดการขยะของครัวเรือนพบว่าร้อยละ 90 มีภาชนะรองรับขยะประจำบ้าน ในส่วนการทิ้งขยะของนักท่องเที่ยวพบว่าประมาณร้อยละ 40 ทิ้งขยะในภาชนะรองรับของร้านค้าต่างๆ รองลงมา ทิ้งขยะในภาชนะที่เทศบาลจัดเตรียมไว้ โดยนักท่องเที่ยวกว่าร้อยละ 85 มีความเห็นว่านักท่องเที่ยวสามารถมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะของชุมชนได้ ประเด็นการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะของชุมชน พบว่าประชาชนสามารถมีส่วนร่วมได้ในประเด็นต่างๆ ดังนี้ 1) ร่วมวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการแก้ไขปัญหาขยะของชุมชน 2) ร่วมวางแผนและกำหนดกิจกรรมแก้ไขปัญหา 3) ร่วมตัดสินใจใช้ทรัพยากรในชุมชนเพื่อแก้ไขปัญหา 4) ร่วมปฏิบัติตามแผน 5) ร่วมติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามแผน 6) ร่วมเสนอแนะปรับปรุงกระบวนการทำงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ในส่วนของนักท่องเที่ยวสามารถมีส่วนร่วมใน

การบริหารจัดการขยะของชุมชนได้ดังนี้ 1)ร่วมแสดงความคิดเห็นต่อสภาพปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหามลพิษของชุมชน 2)ร่วมลดปริมาณขยะที่จะเกิดขึ้นในชุมชน 3)ร่วมรักษาความสะอาดทิ้งขยะในภาชนะรองรับที่ชุมชนจัดไว้ โดยในทางปฏิบัติประชาชนสามารถให้ความร่วมมือมากที่สุดคือ ร่วมปฏิบัติตามแผนแก้ไขปัญหามลพิษของชุมชน ในส่วนของนักท่องเที่ยวให้ความร่วมมือมากที่สุดคือร่วมรักษาความสะอาดทิ้งขยะในภาชนะรองรับที่ชุมชนจัดไว้ ทั้งนี้ประชาชนและนักท่องเที่ยวคาดหวังที่จะให้เทศบาล บริหารจัดการขยะโดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานให้เทศบาลรณรงค์สร้างจิตสำนึกให้ชุมชนลดปริมาณขยะและทิ้งขยะในภาชนะรองรับ

**คำสำคัญ** : ขยะชุมชน ; การจัดการขยะ ; การมีส่วนร่วมของชุมชน

## Abstract

**Research Title :** Solid Waste Management with People Participation at  
Amphawa Floating Market in Samut Songkram Province

**Researcher :** Assistant Professor Dr.Palboon Jeamponk

**Year :** 2010

---

Solid waste is an important environment problem of world community. It trends to continually increase every year because the amount of population grows up and economic condition contributes various consumption types. It occurs especially, the important touristic sites such as “Amphawa Community” and other communities in Amphawa municipal, Samut Songkram Province. Amphawa District has a famous floating market and other historical and cultural national heritages which affects to an increase amount of solid waste. Thus, the objective of this research is to study the guideline of solid waste management from community participation. The research method is doing a survey from residents in district municipal and tourists, analyzing the data, and doing the focus group, brain storming from the involved people. The results found that the most amount of municipal solid waste are organic waste, non recycle waste and recycle waste, respectively. For housing solid waste management, 90 % of it is dropped into solid waste containers. Regarding solid waste management of tourists, the most 40% of tourists throw it into the shops’ container and the second is into district municipal’s container. There are 85% of tourists thinking that the tourists should be able to participate in municipal solid waste management. About people participation in solid waste management in Amphawa municipal, it found that they could contribute in following ways: 1) analyze problems condition and needs on solid waste solving 2) make plans and define problem solution activities 3) make decision on using community sources for problem solving 4) follow the those plans 5) evaluate outputs 6) propose

suggestions and improve working process to meet the effective goals. For tourists, they can participate in municipal solid waste management as follow: 1) express their opinions on municipal solid waste management 2) decrease solid waste in community 3) keep the place clean and throw the solid waste into the container provided. In addition, people and tourists expect the municipal government to manage community solid waste which allows community participation, including raise community awareness to reduce solid waste and throwing it the container provided.

**Key words:** Municipal solid waste ; Solid waste management ; Community participation